

Muikun MSC-sertifioinnista

Aarno Karels

Etelä-Karjalan kalatalouskeskus ry

Janne Posti

MSC-Finland

Etelä-Karjalassa tehtiin vuonna 2013 esiselvitys Etelä-Saimaan muikunkalastuksen mahdollisuuksista Marine Stewardship Council:n (MSC) kestävän kalastuksen sertifiointiin. Esiarvioinnin tavoitteena oli saada tietoa Saimaan ammattimaisen muikunkalastuksen (trooli- ja nuotta) sertifiointimahdollisuuksien lisäksi myös sen kustannuksista.

Alustavan MSC-arvioinnin suoritti akkreditoitu sertifiointilaitos Det Norske Veritas (DNV). Etelä-Saimaalla on 4–5 muikun ammattikalastajaa ja vuosittaiset kokonaissaaliit ovat noin 150 000–200 000 kg (2–3 kg/ha). Koko Saimaalla on noin 50 ammattikalastajaa, jotka pyytävät noin 70 % koko Suomen vuosittaisesta muikkusaaliista. Arviointi oli osittain Euroopan kalatalousrahaston (EKTR) rahoittama. Mukana olivat myös Itä-Suomen kalatalousryhmä, Etelä-Savon ELY-keskus, Suur-Saimaan kalastusalue sekä Lappeenrannan kaupunki. Hankkeen vastuutahona toimi Etelä-Karjalan kalatalouskeskus ry.

Saimaan muikunpyynti täyttäneet MSC-kriteerit

DNV:n arviointiryhmä totesi Saimaan muikun trooli- ja nuottapyyntiä harjoittavan todennäköisesti MSC:n kestävän kalastuksen kriteerien mukaisesti ja suositteli kalastusta jatkamaan varsinaiseen MSC-arviointiin.

Vaikka Etelä-Saimaalla on olemassa laadukkaat muikunkalastuksen ja kalakantojen seurantatiedot, on syytä huomioida, että laajan arvioinnin toteuttamiseen asetettaisiin useita suoriutumis-kriteerejä koskevia ehtoja, mikä edellyttäisi myös muiden tahojen, esimerkiksi kalastusviranomaisten ja tutkimuslaitosten osallistumista, rahoitusta ja resursseja.

Sertifioinnin hintalappu on todella korkea

Sertifioinnin hinta voi nousta arvioinnin laajuudesta riippuen korkeaksi (esiselvitys noin 10 000–15 000 euroa ja varsinainen arviointi noin 50 000–100 000 euroa).

Toisaalta Ruotsissa useimmille sertifiointiprosesseille on myönnetty huomattava tuki EU:n rahastosta ja esimerkiksi Hollannin parlamentti osoitti vuonna 2009–2010 yli miljoonaa euroa

Etelä-Saimaalla muikkua pyytävillä ammattikalastajilla Paavo ja Markku Törrösellä on troolissaan mahdollisia tulevia MSC-muikkuja.

kalastusten sertifiointiin.

MSC-logo on yksi tunnetuimpia

Marine Stewardship Council on vuonna 1997 perustettu kansainvälinen voittoa tavoittelematon organisaatio, joka pyrkii muuttamaan maailman kala- ja äyriäismarkkinat kestäväälle pohjalle sekä edistämään kestävän kalastuksen käytäntöjä. MSC:n sini-

nen logo on yksi tunnetuimmista kalastusalan kansainvälisistä ympäristömerkeistä, jonka avulla kuluttaja voi varmistua tuotteen kestäväydestä.

MSC:n kestävän kalastuksen ympäristöstandardin avulla sertifioidaan luonnosta pyydettyä kalaa ja äyriäisiä. Tämän lisäksi kalan tuotantoketjun yrityksille on olemassa jäljitettävyyssstandardin sertifiointi, jolla varmistetaan MSC-sertifioidun kalan alkuperä. WWF:n vuosittain julkaisemassa kuluttajan kalaoppaassa kaikki MSC-merkit kalat ovat vihreällä listalla.

Maailman kaupallisesta kalastuksesta noin 10 prosenttia on MSC-sertifioitu (noin 238 kalastusta). Yhtenä varteenotettavana kestävien kalastuskäytäntöjen esimerkkinä voidaan pitää

Tanskaa, jonka kalastuksista on sertifioitu jo 75 prosenttia Tanskan ammattikalastajaliiton tuella.

Maailmanlaajuisesti MSC-merkittyä tuotetta on saatavilla lähes 25 000 (Suomessa noin 300) ja sertifioidun merenelävin markkinat kasvavat nopeasti. MSC on laajentanut toimintaansa Baltic Sea 2020-säätiön tuella myös Suomeen ja kesän 2014 alussa MSC:n projektipäällikkönä aloitti Janne Posti.

Sertifiointi on monivaiheinen prosessi

MSC-sertifiointi toteutetaan akkreditoitujen sertifiointilaitosten (10 kpl) toimesta, jolla varmistetaan arvioinnin objektiivisuus ja luotettavuus. Sertifiointiorganisaatioiden akkreditoinnista vastaa kansainvälinen Accreditation Services International (ASI). Arviointi voidaan toteuttaa kalastajille, kalastusryhmillä, -yhdistyksillä, -organisaatioilla, jalostajille tai muille yrityksille. On myös tärkeää, että sertifiotava yksikkö on tarpeeksi rajattu. Kysymyksessä voi olla esimerkiksi tietyn alueen yhden kalalajin kalastus (esimerkiksi Etelä-Saimaan muikunkalastus troolilla ja nuotalla), useista kalastusalueista koostuva ryhmä tai tietyt pyyntimatat.

MSC-sertifiointi on monivaiheinen ja läpinäkyvä tieteellinen prosessi ja MSC:n toiminta perustuu läheiseen yhteistyöhön kaikkien kalastukseen liittyvien sidosryhmien kanssa. Kalastajien, tutkijoiden ja viranomaisten

MSC:n kestävän kalastuksen ympäristöstandardin kolme pääperiaatetta ovat:

1. Kalakannan tulee olla kestävällä tasolla ja sertifioidun kalastuksen täytyy toimia tavalla, joka mahdollistaa sen toiminnan ilman vaaraa kalavarojen liikkakäytöstä.
2. Kalastusta tulee harjoittaa tavalla, joka turvaa ympäröivän ekosysteemin rakenteen, monimuotoisuuden sekä tuotanto- ja toimintakäytyn.
3. Kalastuksen täytyy noudattaa kaikkia paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä lakeja ja se tulee olla tehokkaasti säädelty ja hallittu.

lisäksi myös ympäristöjärjestöillä on mahdollisuus osallistua arviointiprosessiin.

Kestävä kalastus Suomessa

Kestävä kalastus ja kotimaisten kalan käyttö ovat viime aikoina olleet toistuvasti esillä kalatalouden liittyvissä keskusteluissa. Oikeaa faktatietoa suomalaisen ammattikalastuksen kestäväydestä on silti melko vähän saatavilla. Keskustelua on myös herättänyt MSC-sertifioinnin tarpeellisuus sisävesikalastuksen osalta.

Uudessa kalastuslaissa kestävän kalastuksen periaatteet vaikuttavat olevan linjassa MSC-standardin kanssa, mutta varsinainen sertifiointi voisi tuoda kalastajille

selkeän markkinakannustimen ja kansallisella tasolla ensimmäinen suomalainen MSC-sertifioitu kalastus olisi tärkeä esimerkki ja osoitus kestävien kalastuskäytäntöjen omaksumisesta ammattikalastajien keskuudessa.

MSC-sertifiointi voi vaikuttaa positiivisesti kalastajien saaliin hintaan ja usein se on mahdollistanut senhetkisen toiminnan jatkumisen sekä pääsyn uusille markkinoille. Ennen kaikkea sertifiointi on johtanut lähes aina ammattikalastuksen imagon nousuun ja tälle olisi tarvetta myös tämän päivän Suomessa. Nykyinen ammattikalastukseen liittyvä uutisointi on ollut pääasentaisesti sävyllään negatiivista, mikä osaltaan voi vaikuttaa siihen, ettei uusia yrittäjiä ikääntyvälle kalastuslalle ole hakeutumassa. Tällä hetkellä tarvitaan uusia instrumentteja kotimaisen kalastuksen kehittämiseen. MSC:llä on käytössään maailman luotettavin kestävä kalastuksen standardi ja tunnetuin ympäristömerkki, jolle on suurella todennäköisyydellä tilausta myös Suomessa.